

Kalypso je pisala prijateljici:

»Draga! Zdaj pa izvedi še moj roman. Ne ustraši se. Vse je tiho, dehtiva zgodba o Mahometu iz rodu Asra. Saj poznaš Rubinsteinovo romanco. Aus dem Stamme jener Asra, welche sterben, wenn sie lieben. Moj Mahomet je iz Tomanije, kakor zdaj tu nazivajo, ne vem čemu, Kranjsko. Simon mu je pravo ime. Hübsch, nicht war? Pa je tudi tak človek kakor ime. Dolgo, resno in trpko obličje — plemiško. Samo rasti ni visoke. Škoda! Sicer pa izšolan pravdnik in — pesnik celó in — kolika žalošalnost — moj hišni učitelj. Spoznala sem, da me ljubi. A strašno se kroti. Ne vem, ali ker je tako plašen, ali ker je tako obziren. Razumeš, da spričo vsega tega nisem povsem ravnodušna. Zaljubljena? Ne. Kam neki v teh svojih letih. A prijetno je vedeti, da je tuj človek, ki te obožuje, da jê ta človek tvoj kruh in spi v tvoji postelji — le kaj slabega si ne misli, govorim v podobah, da ta človek prebira tvoje knjige, uživa iz tvojih »Buch der Lieder«, sanja o tebi ob tvoji luči in ti piše pesmi v svoji čudni in barbarski besedi... Zdaj mi sili Mahomet proč, a nadajam se, da ga do jeseni pridržim. Pridi in me obišči. Videla ga boš. Apropos! Zadnjič pri Šperlu mi je rekel, da sem njegova Kalypso. Veš li, kaj je hotel reči? Pridi, draga! Tvoja Lotte!«

* * *

Simon je blaznil sam zase:

»Govoriš mi in ti odgovarjam. To mi povej, ljubljena, zakaj si me zastrupila s svojo knjigo pesmi in še s svojo dehtivo lepoto opojila, da sem ves izgubljen. Pozabil sem prijatelje in svojce, pozabil domovino, gomile in svoje polje in svoje spomine. Izgubil sem se. Izpusti, Kalypso, izpusti!«

»Govoriš: Vse je o svojem času. Ko je njegov čas, poje škrjanec, cvete jablana in zori solnce v poldan. Tako je prišel tudi moj in tvoj čas. Brani, če smeš, škrjancu peti, cveteti jablani in zoreti solncu v poldan. Uživaj in ne vprašuj!«

»Odgovarjam: Dehtiva in opojna si kakor knjiga pesmi, ki si mi jo dala. Pa me glava boli iz tvoje knjige. Daj, da grem in pozabim! Izpusti, Kalypso, izpusti.

Mene kliče polje. V polju je zdravje. Pri tebi, Kalypso, sem bolan.«

»Govoriš: Tujec v cesarskem mestu ob sinji Donavi! Ne prija ti ljubezen, s katero ljubimo tu? Nikoli ne ljubimo tu tegobno. Ali ljubijo tako tvoji ljudje? Tvoji ljudje so nesrečni. Ostani pri srečnih. Veselje ni neiskrenost.«

»Odgovarjam: Veselje je v dolžnosti. Mene kliče dolžnost! Gospa Lotte, tudi Vas kliče dolžnost. Kalypso, izpusti!«

* * *

Kalypso je izpustila. Petnajstega marca je beležil Simon vsakdanje:

»Nespamet je kaj nemogočega želeli. Ne-pošteno pa gostoljubje zlorabiti. Kjer se čast ne spoštuje, čast ne more vztrpeti.« — — —

Tridesetega septembra je prejel Simon pismo od prijatelja doktorja Strbenca, kateremu je pisal v bogoslovnico po knjige in skripta. Strbenc je pisal:

»Vso pravdoznansko ropotijo moje učnosti dobiš, kadarkoli hočeš. Če boš potreboval, še kaj drugega. Le reci! Vsiljivega, vem, me ne maraš. Vale et veni!« V ponedeljek 5. oktobra je Simon krenil na pot z Dunaja. Od gospe Reinleinove je vzel samo droben zvezek Heinejevih pesmi za spomin. Šele po letih je odkril med listi drobno posvetilo:

»Lieber, guter Odysseus, fahre wohl!« ... Lenka, Poldka, Lotte ... tri pomladi. In le jeseni in sadu ni bilo nič. V nobeni staroverski povesti ni tako ...

OČI.

(Balada.)

IVAN ROBIDA.

V izbi dremlje zaspana luč.

Ob peči mlada žena ždi,
in sinka doji.

Kar zunaj tečaji zahrešcé,
in v durih se zaobrbe ključ,
in v vratih stoji nebogljen soldat,
razkuštran, bradat, —
in oči mu žare — —

Te oči! — — —
Poznaš te oči?

Spoznala jih je, — — —
in vse
je vztrepetalo v nji,
ko prednjo je stopil smrtnobled.

»T v o j?« — so vprašale oči. —
»P a n e m o j!« so zarjule oči. —
In zablisne se bajonet,
in med belo se mleko pocedi
črna srčna kri.

ŽENSKÉ.

FRANCE BEVK.

1.

Po štirinajstih dneh trudnega tavanja po Italiji sta mlada novoporočenca, katerih imeni boste izvedeli pozneje, dobila zavetišče v hotelu drugega razreda v Benetkah, čigar pročelje je gledalo na Canale Grande.

V tujsko knjigo so ju vpisali v hotelski restavraciji, nato sta stopila na prosto, okrog vogla in skozi začrnela vrata v stari del poslopja, ki je bilo od starosti in ulage črno in grozeče. Veža je sličila ogromni kleti; v nji je visela na steni strašna slika morske boginje in črviva klop, ki naj bi služila potnikom za oddih. Skratka, hotel je bil podoben staromodni obleki, na katero je skrbna roka prišila moderno vezenino. Ta vtis so delale preproge na ozkih stopnicah, električne luči na nizkih stropih, čipkasti zastori na beneških oknih in električni zvonec, ki človeka nikjer tako ne vznemiri kot v takem poslopju.

Mlada gospa je strepetala, ko je stopila v vežo. Smrten hlad je vel od sten. Plašno je pogledala svojega moža in naglo krenila za strežnico, ki ju je vodila. Prešli so več stopnic in dvoje zavitih hodnikov. Zavijali so v ostrih kotih in kjerkoli so dospeli do zadnje stopnice, je bilo treba iskati novih. Na koncu dolgega in ozkega hodnika v drugem nadstropju sta peljali dve stopnici navzdol; že itak nizki strop se je še znižal, preproga, ki se je do tam vila po tleh, je izginila. Bilo je vse tiho. Tajna groza je spreletala človeka v tem

labirintu; spomin na prebrane srednjeveške romane in tajinstvene umore oživi sam po sebi.

Obstali so pred zabrisano številko 13. Mlada gospa je prijela svojega moža za roko in ga je krčevito stisnila. Molče jo je pogledal, ona mu ni rekla ničesar. Vstopila sta, vrata se niso trdno zaklenila.

Sobna oprava je bila borna, na zrcalo in v pohištvo se je zajedla ulaga. Skozi zaprta okna je prodiral pramen svetlobe, ki je prihajal od bogznakod.

Ko sta ostala sama, je gospod plašno pogledal svojo ženo. V tem pogledu je bila že brez besed vroča prošnja po odpuščanju za greh, ki si ga ni bil čisto svest.

Mlada gospa pa je bila blede, izmučena od potovanja, izbičana od domotožja in polna tihe nejevolje. Plašč je vrgla na posteljo in je komaj opazila moževe poglede. Sedla je v majhen naslanjač, ki je stal v kotu, kot da je odslužil za zmeraj. Pogledala je moža in ker ta ni dejal ničesar, je dejala ona.

»Kam si me pripeljal?«

Zganil se je kakor sluga, ki čaka povelja.

»Toda, dragica; saj je čisto dobro. Saj ni tako slabo...«

Umolknil je, zakaj pogled iz modrih oči je bil tako preteč, da mu je vzel besedo in sapo obenem. Nato je »dragica« zaklopila oči in je izrazila ogorčenje nad njegovimi besedami samo z enim zlogom: »Ah!«

Mladi soprog ni vedel kaj reči. Roka mu je zašla v kostanjeve brke, ki jih je vihal do neusmiljenja. Ona pa je zopet odprla oči in podčrtala svojo nejevoljo s tem, da je napela ustnice.

»Kaj res nisi mogel dobiti boljšega hotela?«

»Toda, Ela; potrpi. Saj veš, da sem vprašal na treh krajih. Vse je polno. Dobro, da sva dobila streho.«

»Preje bi se bil potrudil.«

»Kdaj preje, te vprašam?« je dejal mladi mož, čigar glas je bil prepričevalno prijazen in ni mogel prikriti zadrege.

»Po čemu sva se vozila v gondoli?«

»Toda,« je dejal mladi zakonec in se je držal na smeh, pri tem pa se je trudil, da bi ne žalil svoje žene. »Ali se res ne spo-